

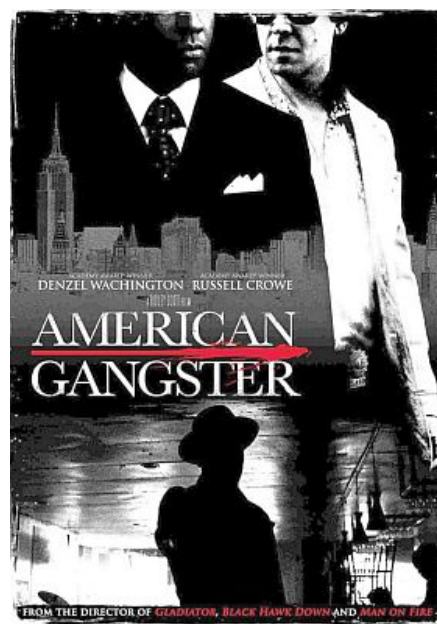
American gangster

Gangstermiljøet og et helt samfund i Vietnamkrigens lys

Af Jes Nysten

Filmen henter sit stof fra en autentisk historie, som udspillede i slutningen af 60'ernes New York.

Vi er i Vietnamkrigens og hippietidens USA. Hvor negrenes kamp for ligestilling var i fuld gang, og hvor Harlem stadig var totalt 'sort' område. Frank Lucas har med alle midler – og jeg mener *alle* midler – gjort sig til 'godfather' for et stort område i Harlem. Derudover har han egenhændig etableret sig som importør af ren heroin fra Vietnam, som han sælger og på den måde samler sig en enorm formue, som bl.a. bruges på generøse gaver til hans 'undersåtter' i Harlems gader. Men han samler også sin familie omkring sig, for det er netop det, der gælder: social status og ubrydeligt familiesammenhold, uanset hvordan man opnår denne formue og status. Frank bryder således med de gængse spilleregler og kommer på den måde til at skulle krydse klinger med folk, der normalt sidder sikkert på narkomarkedet: de etablerede mafiefamilier og byens korrupte politifolk. Men den afgørende kamp for Frank kommer til at stå med den lidt forhutlede men bundhæderlige politimand Richie Roberts.

På klassisk vis løber filmen i to spor, nemlig disse to mænds i begyndelsen separate historier, som langsomt nærmer sig hinanden; og som først til allersidst løber sammen i den klassiske konfrontation: helten overfor skurken! Et møde som imidlertid får et temmelig ukonventionel efterspil, som ikke skal røbes her.

Som nævnt bruges gangstergenren som et stærkt stiliseret billede på de gængse spilleregler i samfundet - sådan også her. Vi bevæger os rundt i et fuldstændig moralsk rensset og kynisk samfund, hvor Frank blot er én af spillerne i den igangværende markedsøkonomiske kamp om markedsandele. Alle spiller med: militæret, politiet, mafiafamilierne, politikerne. Frank gør det blot lidt mere smart, og brutalt og kynisk end de fleste andre.

I dette moralske morads oplever vi, hvordan krigen i Vietnam og driftige militærfolk derovre er med til at sætte skub i det voldsomme indtog i USA af diverse stoffer, og hvordan Frank i de sorte undertrykte øjne kan sammenlignes med Martin Luther King og Muhammed Ali! 'Ofrene', narkomanerne, dem der betaler prisen for dette brutale spil, ser vi i korte glimt i al deres afmagt. De er de nødvendige(?) omkostninger i et moderne driftigt samfund!

Filmen er således ikke blot en skarp kritik af gangsterverdenen, men dens slet skjulte intention er at vise, at samme gangstermentalitet har bredt sig overalt i det 'normale' samfund.

Filmen er instrueret af englænderen Ridley Scott, og han har ikke slået mange forkerte streger i denne lange men stramt fortalte historie. Imponerende sceneri, et vældigt drive, og den helt 'rigtige' tågede gangsteratmosfære. Til tider er filmen noget kaotisk fortalt, men den forvirring, der hermed opstår, passer fint til indholdet: Det er gennem hele filmen svært at finde ud af, hvem der egentlig er med hvem, hvem der bekæmper hvem, hvem der er den gode og hvem den slemme.

Der spilles med blændende autoritet i de to hovedroller: Denzel Washington giver som Frank Lucas en overbevisende fremstilling af en skrupelløs og dødens farlig psykopat med et karismatisk og nobelt ydre. Russell Crowe giver ham et fint modspil som den forhutlede, men da det kommer til stykket hæderlige og kløgtige Richie Roberts.

Filmfakta

USA 2007 - Instr.: Ridley Scott - Manus: Medv.: Denzel Washington (Frank Lucas), Russell Crowe (Richie Roberts), Josh Brolin (Trupo), Cuba Gooding Jr. (Nicky Barnes), RZA (Moses Jones), John Ortiz (Javier J. Rivera), John Hawkes (Freddie Spearman), Ted Levine (Lou Tობack), Yul Vazquez (Alphonse Abruzzo), Carla Gugino (Laurie Roberts), Armand Assante (Dominic Cattano), Chiwetel Ejiofor (Huey Lucas), Lymari Nadal (Eva), Roger Guenveur Smith (Nate), Malcolm Goodwin (Jimmy Zee) - 157 min. - Biografpremiere d. 4/1 og på DVD 7/5 2008 - Udlejning/pressefotos © UIP - Till. for børn over 15 år

Links

<http://www.cinemazone.dk/review.asp?id=6743&area=1>

<http://philm.dk/default.asp?CallParam=visfilm&IdParam=4032>

<http://www.theguardian.com/film/2007/nov/18/russellcrowe.denzelwashington>

<http://www.nytimes.com/2007/11/02/movies/02gang.html>